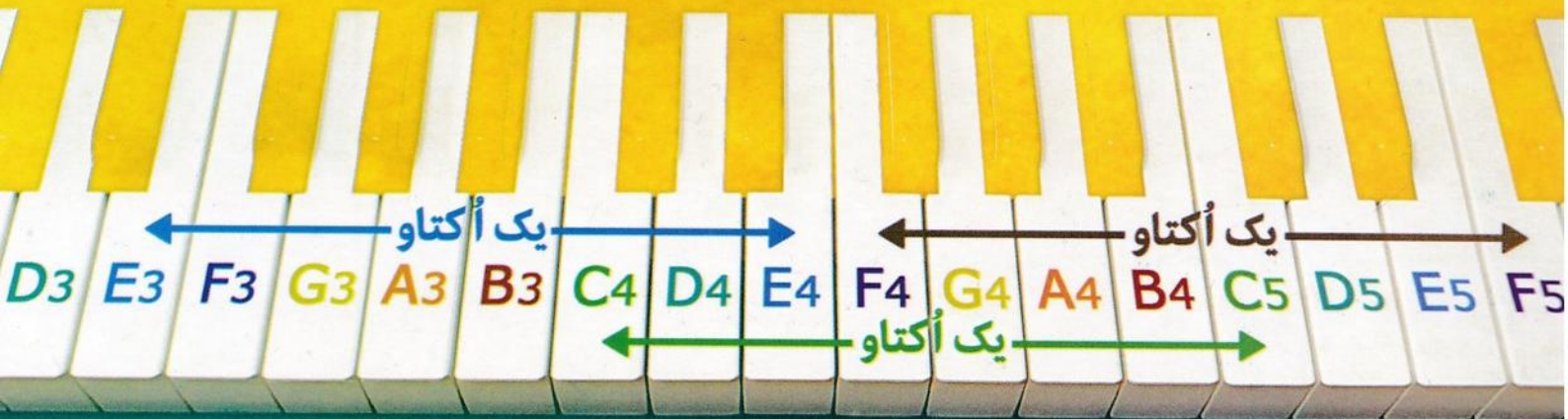

تئورىكى موسىقى

بەزبان كاملا سادە

نويسنده: محمد شادفر

سرشناسه	: شادفر، محمد، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: تئوری موسیقی به زبان کاملاً ساده / نویسنده محمد شادفر.
مشخصات نشر	: تهران: زرنوشت، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: ۸۴ ص.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)؛ ۱۹×۲۷/۵ س.م
شابک	: ۷ - ۸۶۵ - ۲۸۸ - ۶۲۲ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۷۳.
موضوع	: موسیقی -- آموزش Music -- Instruction and study
رده بندی کنگره	: MT1
رده بندی دیویی	: ۷۸۰/۰۷
شماره کتاب شناسی ملی	: ۹۲۳۶۵۹۹

حق چاپ و نشر

بر اساس قرارداد منعقد شده بین انتشارات زرنوشت و صاحب اثر کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای نویسنده محفوظ می‌باشد
تلفن پخش: ۰۹۰۲۷۱۱۵۴۸۰

تئوری موسیقی به زبان کاملاً ساده

نویسنده: محمد شادفر

• چاپ دوم: ۱۴۰۲ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه • ناشر: زرنوشت

شابک: ۷ - ۸۶۵ - ۲۸۸ - ۶۲۲ - ۹۷۸

فهرست

۵.....	معرفی کتاب
۱۲.....	تعریف موسیقی
۱۲.....	ملودی
۱۲.....	هارمونی
۱۲.....	سُلْفِژ (Solfege)
۱۳.....	نُت‌های موسیقی
۱۴.....	روش‌های اندازه‌گیری فاصله بین نُت‌ها
۱۵.....	اُکتاو (Octave)
۱۵.....	گام (Scale)
۱۶.....	کشش نُت‌ها و سکوت‌ها
۱۷.....	نقطه (Dot)
۱۷.....	دو نقطه (Double-dot)
۱۷.....	پنج خط حامل (Staff)
۱۸.....	خط اضافه (Ledger line)
۱۸.....	کلید (Clef)
۱۸.....	۱۱ خط حامل (Grand Staff)
۱۹.....	میزان (Bar)
۱۹.....	خط میزان (Bar Line)
۱۹.....	خط اتحاد (Tie)
۲۰.....	خط اتصال (Slur)
۲۰.....	گلیساندو (Glissando)
۲۱.....	اِسْتِکاتو یا مُقَطَّع (Staccato)

- ۲۱..... استیکاتوسیمو یا بیش مُقَطَّع (Staccatissimo)
- ۲۱..... داینامیک‌ها (Dynamics)
- ۲۲..... آکسان (Accent)
- ۲۲..... کِرِشِنْدو (Crescendo)
- ۲۳..... علائم تغییر دهنده (Accidentals)
- ۲۴..... علامت‌های ترکیبی (Key signature) و عَرَضی (Accidentals)
- ۲۴..... محدودهٔ صدای انسان
- ۲۵..... پیانو رول (Piano Roll)
- ۲۷..... تِمپو (Tempo)
- ۲۷..... کسر میزان یا میزان نما (Time signature)
- ۲۷..... انواع میزان‌ها
- ۲۷..... ۱- میزان‌های ساده (Simple)
- ۲۸..... ۲- میزان‌های ترکیبی (Compound)
- ۲۹..... ضرب‌های قوی و ضعیف
- ۳۰..... ۳- میزان‌های لَنگ (Additive)
- ۳۱..... سَنکوپ (Syncope)
- ۳۲..... ضِدِ ضرب (Off-Beat)
- ۳۲..... تریوله (Triplet)
- ۳۳..... انواع دیگر تیوپلت (Tuplet)
- ۳۴..... فاصله در موسیقی (Interval)
- ۳۴..... محاسبهٔ فاصلهٔ بین نُت‌ها
- ۳۶..... فاصله‌های ساده
- ۳۶..... فاصله‌های ترکیبی

- ۴۹ ..... نُت اَلترِه
- ۵۰ ..... آکوردهای سه صدایی (Triad)
- ۵۰ ..... نام‌گذاری آکوردهای سه صدایی
- ۵۱ ..... آکوردهای ساخته شده بر روی تمام درجات گام ماژور و مینور
- ۵۲ ..... معکوس آکوردهای سه صدایی
- ۵۲ ..... آکوردهای sus 2
- ۵۳ ..... آکوردهای sus 4
- ۵۴ ..... آکوردهای همسایه اصلی
- ۵۴ ..... آکوردهای چهار صدایی (7)
- ۵۵ ..... جدول آکوردهای چهار صدایی (7)
- ۵۶ ..... معکوس آکوردهای چهار صدایی
- ۵۶ ..... معکوس اول آکوردهای چهار صدایی یا آکورد (6):
- ۵۷ ..... آکوردهای پنج صدایی یا «نهم» (9)
- ۵۷ ..... جدول آکوردهای پنج صدایی (9)
- ۵۸ ..... آرپژ (Arpeggio)
- ۵۹ ..... تعریف آهنگساز (Composer):
- ۶۰ ..... انتخاب آکورد برای یک ملودی
- ۶۱ ..... جدول آکوردهای پیشنهادی
- ۶۲ ..... آکوردهای پیشنهادی در گام ماژور (C)
- ۶۳ ..... آکوردهای پیشنهادی در گام مینور (Cm)
- ۶۴ ..... اصطلاحات رایج در موسیقی کلاسیک
- ۶۴ ..... موومان (Movement)
- ۶۴ ..... ارکستر سمفونیک و فیلارمونیک

۶۴	.....	فُرْم‌های مشهور در موسیقی کلاسیک
۶۵	.....	کانتات (Cantata):
۶۵	.....	سونات (Sonata)
۶۵	.....	سَمفونی (Symphony)
۶۵	.....	کُنسِرْتو (Concerto)
۶۶	.....	اُپِرا (Opera)
۶۶	.....	ساز شناسی (Organology)
۶۷	.....	جدول تقسیم بندی سازها
۶۹	.....	معرفی علم هارمونی
۶۹	.....	انواع هارمونی
۷۰	.....	انواع موسیقی از دید هارمونی
۷۰	.....	موسیقی مونوفونیک
۷۰	.....	موسیقی هُموفونیک
۷۱	.....	موسیقی پُلّی فونیک
۷۲	.....	معرفی نویسندگان
۷۳	.....	منابع
۷۴	.....	دفتر نت (۱۰ صفحه)

تعریف موسیقی:

موسیقی هنر بیان احساسات به وسیله آواهاست که از ترکیب صداها و سکوت‌ها تشکیل شده است و مهم‌ترین عناصر آن ملودی، هارمونی و ریتم می‌باشد.

موسیقی به این شکل نیز تعریف شده است:

«دانش ترکیب صداها به صورتیکه خوش آیند باشد و باعث انبساط روح و روان شود»

ملودی:

ملودی از کنار هم قرار گرفتن نُت‌ها با کشش‌های مختلف به وجود می‌آید.

هارمونی:

وقتی دو یا چند نُت یا ملودی به صورت همزمان با هم اجرا شوند هارمونی به وجود می‌آید که این هارمونی می‌تواند **خوش صدا (مطبوع)** و یا **بد صدا (نا مطبوع)** باشد. برای اینکه بدانید چه نُت‌هایی را در چه شرایطی با هم اجرا کنید تا موسیقی زیبا و دلنشینی ساخته شود، نیاز به دانستن تئوری موسیقی دارید و در سطح بالاتر با یادگیری دانش هارمونی می‌توانید به یک آهنگساز حرفه‌ای تبدیل شوید.

سُلِفِژ (Solfege):

علم خواندن و نوشتن نُت‌های موسیقی و همچنین تمرین‌های تربیت گوش را سُلِفِژ می‌گوییم که به دو قسمت **وزن خوانی** و **آواخوانی** تقسیم می‌شود. در مرحله **وزن خوانی** فرد می‌آموزد که چگونه نام نُت‌های یک قطعه موسیقی را که کشش‌های مختلفی دارند، به همراه ریتم آنها به راحتی مانند نوشته یک کتاب بخواند.

در مرحله آواخوانی فرد می‌آموزد همزمان با وزن خوانی صدای نُت‌ها را نیز به درستی اجرا کند و با استفاده از تکنیک‌های مختلفی که در دوره‌های سلفژ آموزش داده می‌شود صداها را کاملاً کوک و بدون لرزش بخواند. همانطور که از تعریف سلفژ مشخص است این دوره برای هر آهنگساز، خواننده و یا نوازنده‌ای که می‌خواهد به صورت حرفه‌ای در موسیقی فعالیت کند بسیار مفید و کاربردیست.

نُت‌های موسیقی:

موسیقی هفت نُت اصلی دارد:

دو C - ری D - می E - فا F - سل G - لا A - سی B

این هفت نُت در فرکانس‌های صوتی زیر و بم تکرار می‌شوند و تنوع زیادی از صداها را در اختیار ما قرار می‌دهند.

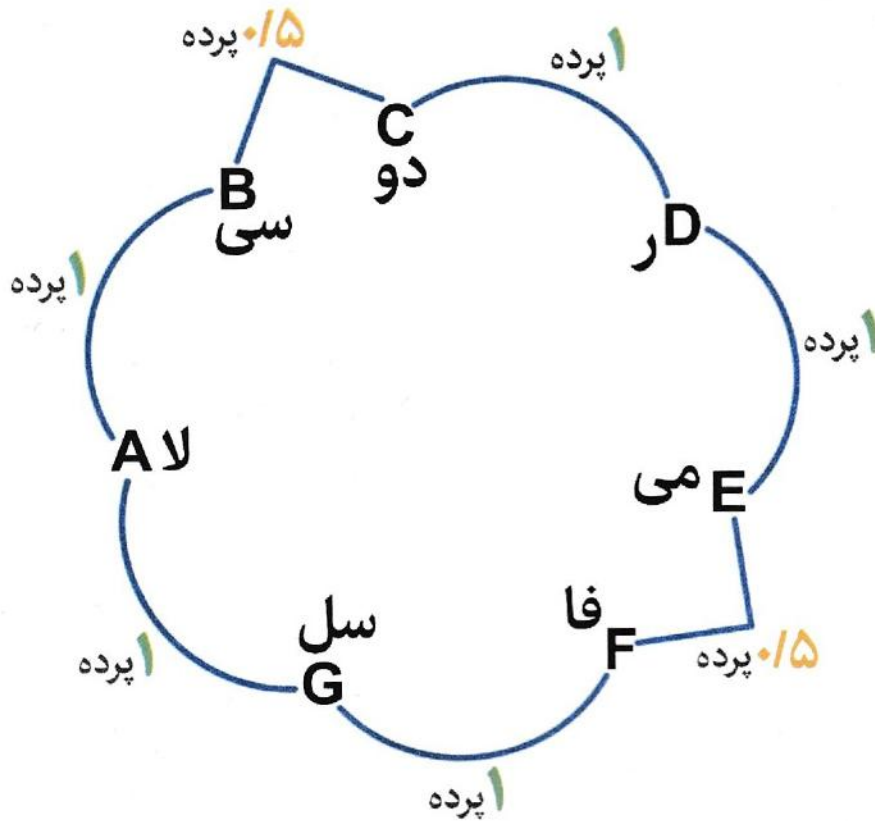
نام نُت‌ها بر روی کلیدهای پیانو و کیبورد به شکل زیر است:

روش‌های اندازه‌گیری فاصله بین نُت‌ها:

پرده: فاصله بین صدای نُت‌ها را در موسیقی جهانی با پرده و نیم پرده اندازه‌گیری می‌کنیم. (در موسیقی شرق ربع پرده نیز وجود دارد)
فاصله هفت نُت موسیقی به ترتیب زیر است:

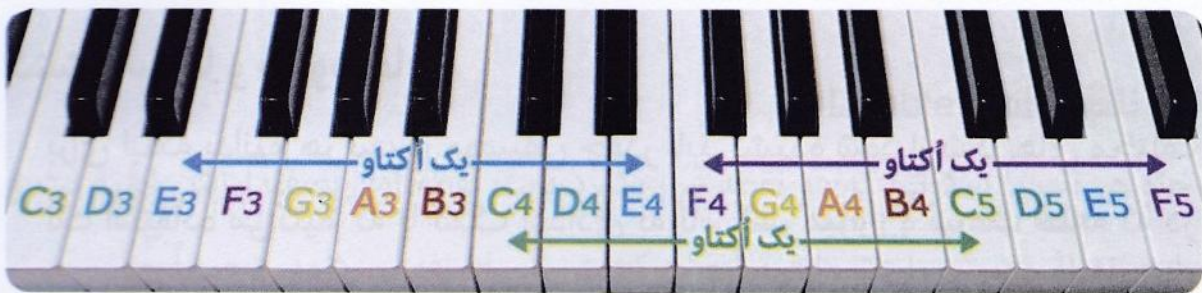

کُما: هر پرده را می‌توان به ۹ قسمت مساوی تقسیم کرد که هر قسمت را یک کُما می‌گوییم.

سنت: هر پرده به ۲۰۰ قسمت مساوی تقسیم می‌شود که هر قسمت را یک سنت می‌گوییم. در نتیجه هر نیم پرده ۱۰۰ سنت می‌باشد. دستگاه‌ها و برنامه‌های موبایلی که برای کوک کردن ساز استفاده می‌شوند معمولاً بر اساس سنت هستند.

اُکتاو (Octave):

فاصله ۲ نُت هم‌نامِ پشتِ سرِ هم را اُکتاو می‌گوییم. یعنی اگر از یک نُت شروع کنید و تمام نُت‌های موسیقی را به ترتیب و پشت سر هم نام ببرید و دوباره به اسم نُت اول برسید، به فاصله نُت اول و آخر اکتاو گفته می‌شود. مثال: از یک ر (D) تا نُت ر (D) بعدی یا قبلی.

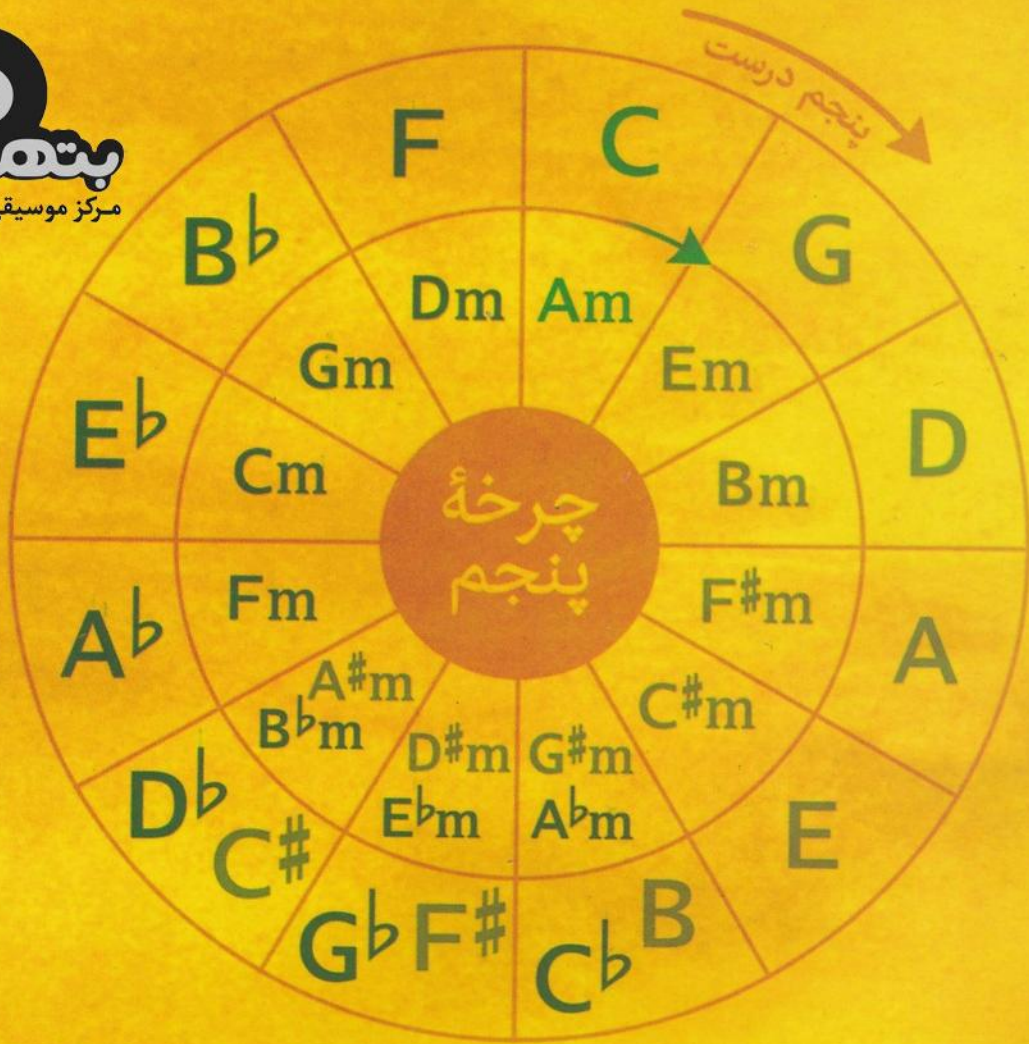

شماره اکتاو می‌تواند کنار نام انگلیسی نُت‌ها نوشته شود تا نشان دهنده موقعیت اکتاوی باشد که نُت در آن قرار دارد مانند: **A0** که یعنی: نُت لا که در اکتاو صفر پیانو قرار دارد و همچنین اولین و بم‌ترین نُت پیانو می‌باشد.

C4 که یعنی: نُت دو در اکتاو چهارم پیانو که به آن "دو وسط" نیز می‌گویند. **C8** که یعنی: نُت دو که در اکتاو هشت قرار دارد و زیرترین نُت ساز پیانو می‌باشد.

گام (Scale):

گام یعنی حرکت نُت‌ها با یک الگوی مشخص در محدوده یک اکتاو. به نُت آغاز کننده گام «پایه» یا «تونیک» گفته می‌شود. برای ساخت گام بر اساس الگوهایی که در ادامه کتاب آموزش داده خواهد شد، از نُت پایه شروع به نواختن می‌کنیم تا به خود نُت در یک اکتاو بالاتر برسیم.

Music Theory

In Plain Language

Mohammad Shadfar

معرفی کتاب

- * کتاب تئوری موسیقی با ساختاری شبیه به جزوه‌های کلاسی
- * به صورت مختصر و مفید و کاملاً کاربردی با بیان ساده امروزی
- * مطالب اعتبارسنجی شده و به روز شده با منابع آنلاین انگلیسی‌زبان
- * همراه با تصاویر و جدول‌های رنگی طراحی شده با کیفیت بالا
- * آموزش مفاهیم موسیقی در محیط نرم‌افزار آهنگسازی CUBASE